C:\Users\Plazma\Desktop\304\Dick_Philip_K-Mala_pozornost_pre_tempunautov_SK.pdb

PDB Name: aaa
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Philip K. Dick - Malá pozornosť pre tempunautov

Digitalizoval UNKLE alias SENSE

ADDISON DOUG SA UNAVENE, Z NOHY NA NOHU VLIEKOL HO-
re dlhým chodníkom zo syntetických okruhliakov, ktoré imitovali sekvojovú guľatinu. Hlavu mal zvesenú a pohyboval sa, akoby skutočne fyzicky trpel. Dievčina ho sledovala, chcela mu pomôcť, lebo trpela pri pohľade na to, aký je vyčerpaný a utrápený, ale zároveň ju zaplavovala obrovská radosť, že ho vôbec vidí. Šiel jej v ústrety a ani raz na ňu nepozrel, kráčal s námahou... náhle si pomyslela - akoby to nerobil po prvý raz. Pridobre pozná cestu. Odkiaľ?
- Addi, - vykríkla a vybehla mu naproti. - V televízii povedali, že ste mŕtvi. Že ste všetci zahynuli!
Zastal, prehrabol si tmavé vlasy, ktoré už mal krátke - ostrihali ho tesne pred štartom. Ale zrejme na to zabudol.
- Veríš všetkému, čo v televízii povedia? - opäť sa pohol smerom k nej, váhavo, ale už sa usmieval. Objal ju.
Bože, aký je to fantastický pocit, opäť v jeho náručí, cítiť, že ju objíma, oveľa silnejšie, ako čakala.

- Už som si chcela niekoho nájsť, - prudko vydýchla. - Nejakú náhradu.
- Odtrhol by som ti hlavu, - povedal. - Aj tak to nie je možné; ja som nenahraditeľný.
- Ale čo má znamenať tá implózia? - spýtala sa. - Vraveli, že pri návrate...
- Zabudol som, - Addison to povedal tónom, ktorý uňho znamenal - nebudem o tom diskutovať. Tento tón ju vždy rozčuľoval, ale teraz ostala pokojná. Dovtípila sa, že spomienky na to všetko musia byť strašné. - Pár dní u teba ostanem, - povedal, keď sa spolu vydali k otvoreným dverám dreveného domu so šikmými bočnými stenami.
- Ak môžem... Benz a Crayne prídu za mnou, možno už dnes v noci. Musíme prebrať niektoré veci a vyriešiť niekoľko problémov.
- Všetci traja ste teda prežili? - pozrela mu do uštvanej tváre.
- Všetko, čo v televízii povedali...
Takže to pochopila. Alebo si to aspoň myslela. - Všetko bolo zinscenované. Z politických dôvodov - aby sme Rusov dobehli. Mám pravdu? Aby si Sovietsky zväz myslel, že let sa skončil neúspešne, lebo pri návrate...
- Nie, - povedal. - Chrononaut sa k nám zrejme onedlho pripojí, aby nám pomohol zistiť, čo sa vlastne stalo. Generál Toad povedal, že jeden z nich je už na ceste, okamžite dostal povolenie. Situácia je veľmi vážna.
- Preboha, načo je teda celá táto fraška? - ozvala sa zničene.
- Najprv sa niečoho napime, - povedal Addison. - Potom ti všetko vysvetlím.
- Mám tu len kalifornský koňak.
- Cítim sa tak biedne, že vypijem hocičo, - povedal Addison Doug. Zvalil sa do kresla, pohodlne sa usadil, a keď dievča začalo pre oboch náhlivo pripravovať drink, chrapľavo a zúfalo si vzdychol.
Autorádio naladené na VKV hučalo: "...zármutok z náhleho zvratu udalostí, ktoré spôsobili nečakaný...".
- Oficiálne nezmyselné drísty, - povedal Crayne a vypol rádio. Benz ani Crayne nevedeli dom nájsť, boli tam len raz v živote. Craynovi zišlo na um, že je to dosť neformálny spôsob, ako zvolať poradu takého významu - stretnúť sa v brlohu Addisonovej babky kdesi v zapadákove v Ojai. Na druhej strane aspoň ich nebudú otravovať zvedavci. A zrejme nemajú veľa času. Ale to sa nedalo odhadnúť - nik si v tom nemohol byť istý. Kopce po oboch stranách cesty boli kedysi porastené lesmi, všimol si Crayne. Teraz všetky pahorky na dohľad hyzdili pozemky so súkromnými domami a rozťahané, nepravidelné asfaltky. - Viem si predstaviť, aké to tu bolo kedysi krásne, - povedal Benzovi, ktorý šoféroval.
- Neďaleko je národný park Los Padres, - ozval sa Benz. - Keď som mal osem rokov, zablúdil som tam. Celé hodiny som trpol, že ma dostane nejaký štrkáč. Každá palica mi pripomínala hada.
- Teraz ťa štrkáč dostal, - povedal Crayne.
- Dostal nás všetkých.
- Vieš, - ozval sa Crayne, - je to strašná skúsenosť byť mŕtvy.
- Hovor za seba.
- Ale v podstate...
- Počul si, čo vraveli v rozhlase a televízii, - Benz sa k nemu obrátil, na trpaslíčej tvári sa mu zračila bledá hrozivá strohosť. - Nie sme o nič mŕtvejší ako ktorýkoľvek iný človek na Zemi. S jediným rozdielom - dátum našej smrti leží v minulosti, zatiaľ čo pre všetkých ostatných sa tají v budúcnosti, nevedno presne kedy. Vlastne niektorí ho majú prekliato presne určený, napríklad pacienti na onkologických oddeleniach, tí majú rovnakú istotu ako my. Ba ešte väčšiu. Ako dlho tu môžeme ostať, kedy sa budeme musieť vrátiť? My máme hranicu, určité časové rozpätie, ktoré obete nevyliečiteľnej rakoviny nemajú.
- O chvíľu sa nás pokúsiš utešiť tvrdením, že my aspoň necítime nijakú bolesť, - poznamenal Crayne sarkasticky.
- Addi trpí. Všimol som si, ako sa dnes ráno vliekol. Vzalo ho to, má fyzické problémy. Ako Kristus s krížom, vlečie na šiji priťažké bremeno, ale nahlas sa nechce ponosovať... len z času na čas ukáže diery po

klincoch na rukách, - zaškľabil sa.
- Addimu záleží na živote väčšmi ako nám.
- Každému záleží na živote rovnako. Ja síce nemám nijakú chutnú kosť do postele, ale ešte by som chcel vidieť autá rútiace sa pri západe slnka po riversidskej autostráde. Nie je to nič, kvôli čomu hodno žiť, ale človek chce aj tak žiť, vidieť to, byť tam. Preto je všetko také strašne smutné.
V aute ostalo ticho.

Traja tempunauti sedeli mlčky v obývacej izbe domu, kde bývala dievčina; urobili si pohodlie a fajčili. Addison Doug si uvedomil, že dievča vyzerá v priliehavom bielom svetri a kratučkej sukni veľmi príťažlivo, a clivo si pomyslel, že by mohla pôsobiť aj trochu menej vyzývavo. Skutočne si v tejto situácii nemohol dovoliť viac ako iba lákavú predstavu radovánok. Bol príliš vyčerpaný.
- Vie, ako je to s nami? - spýtal sa Benz, ukazujúc na dievčinu.
- Skrátka, môžem hovoriť otvorene? Neodrovná ju to?
- Ešte som jej všetko nevysvetlil, - povedal Addison.
- Dočerta, radšej si jej to mal povedať, - vyhŕkol Crayne.
- O čo ide? - spýtala sa dievčina zničene, vystrela sa v kresle a ruku si položila na prsia. Akoby siahala po nejakom pomyselnom amulete, blyslo nečakane Addisonovi mysľou.
- Pri návrate sme otrčili kopytá, - povedal Benz. Bol zo všetkých troch skutočne najtvrdší. Či aspoň najneotesanejší. - Viete, slečna...
- Hawkinsová, - zašepkala dievčina.
- Teší ma, slečna Hawkinsová, - Benz ju skúmal studeným, nevzrušeným pohľadom. - A vaše krstné meno?
- Merry Lou.
- Okej, Merry Lou, - povedal Benz. Svoj výlev adresoval obom mužom: - Znie to ako meno, ktoré má čašníčka pripnuté na blúzke. Volám sa Merry Lou a budem vám podávať večeru, raňajky a obed a večeru a raňajky niekoľko dní za sebou alebo akokoľvek dlho bude trvať, kým to nevzdáte a nevrátite sa do svojho času; robí to päťdesiattri dolárov a osem centov, prosím pekne, bez prepitného. A dúfam, že sa tu už nikdy neukážete, počuli ste? - Hlas sa mu začal triasť, roztriasla sa mu aj cigareta v ruke. - Prepáčte, slečna Hawkinsová, - povedal napokon.
- Pri návrate nás to všetkých implóziou zmrštilo. Dozvedeli sme sa o tom hneď, ako sme sa sem po KČP dostali. Vedeli sme to skôr ako hocikto iný. Vedeli sme to hneď, ako sme sa dostali do kritického časového pásma.
- Nemali sme však nijaké východisko, - povedal Crayne.
- Nemáme absolútne nijaké východisko, - zvrtol sa k nej Addison a objal ju okolo pliec. Mal pocit, akoby prežíval čosi dôverne známe, ale potom ho to zarazilo. Sme v uzavretej časovej slučke, pomyslel si, ustavične sa budeme s tým vyrovnávať, budeme sa usilovať vyriešiť problém návratu, vždy budeme mať pocit, že je to prvý raz, jediný raz... a nikdy sa nám to nepodarí. Koľký pokus je tento? Možno miliónty, sedeli sme tu už milión ráz, stále sa hrabeme v rovnakých faktoch a zase to nikam nevedie. Cítil sa po tomto zistení strašne unavený. A cítil čosi ako nesmiernu filozofickú nenávisť ku všetkým ľuďom, ktorí nemuseli riešiť tento rébus. Ako sa hovorí v biblii, všetci smerujeme na jedno miesto, pomyslel si. Ale... my traja sme už tam. Už tam ležíme. Preto nemá zmysel od nás žiadať, aby sme ostávali na zemskom povrchu, aby sme sa hádali a znervózňovali a usilovali dopátrať, čo zlyhalo. Je to vlastne úloha pre našich nasledovníkov. My už máme všetkého po krk.
V záujme všetkých troch to však nepovedal nahlas.
- Možno ste do niečoho vrazili, - ozvala sa dievčina.
Benz sa zahľadel na ostatných a uštipačne povedal:
- Možno by sme to boli radi do niekoho vrazili.
- Televízni komentátori ustavične hovoria o riziku, - povedala Merry Lou, - že pri návrate sa loď dostane z fázy a na molekulárnej úrovni dôjde ku kolízii so styčnými objektmi, z ktorých každý... - rozhodila

rukami. - Veď to poznáte: "Nijaké dva objekty sa nemôžu v rovnakom čase nachádzať v tom istom priestore." A tak všetko vybuchuje,
- spýtavo sa pozrela okolo seba.
- To je hlavný rizikový faktor, - prisvedčil Crayne. - Aspoň teoreticky, ako to vyrátal doktor Fein z projekcie, keď prišla reč na otázky rizika. Ale veď sme boli vybavení rozličnými bezpečnostnými zariadeniami, fungujúcimi automaticky. K návratu nemohlo dôjsť dovtedy, kým nás tieto prístroje priestorovo nestabilizovali, preto je kolízia vylúčená. Samozrejme, všetky zariadenia mohli postupne zlyhať. Jedno po druhom. Spätne som si pozrel metrické údaje pri štarte, a tie dokazovali, všetky do jedného, že sme vtedy boli sfázovaní správne. Nezačul som nijaký výstražný signál. A nič podozrivé som si ani nevšimol, - tvár sa mu zmrštila v grimase. - Isté je aspoň jedno - nestalo sa to vtedy.
Zrazu sa ozval Benz:
- Uvedomujete si, že naši najbližší príbuzní sú teraz bohatí? Dostanú vyplatené všetky naše federálne i súkromné životné poistky. Nazdávam sa, že "najbližší príbuzní" - boh mi prepáči, sme teraz vlastne my. Môžeme si v poisťovniach nárokovať desaťtisíce dolárov v hotovosti. Zájsť za našimi poisťovacími agentmi a povedať: "Som mŕtvy, navaľte prachy."
Addison Doug premýšľal o verejných zhromaždeniach na uctenie ich pamiatky. Že sú plánované po pitvách. Že dlhý rad čiernych áut sa bude pomaly sunúť po Pennsylvánskej avenue a prídu všetci vládni hodnostári, všelijakí premúdrení vedci - a budeme tam my. Nie raz, ale dva razy. Raz v rakvách zhlobených z dubového dreva, obitých mosadzou a zahalených štátnymi vlajkami, ale zároveň... možno budeme sedieť v otvorených limuzínach a kývať davom smútočných hostí.
- Smútočný obrad, - povedal nahlas.
Ostatní sa na neho nahnevane pozreli, nepochopili, čo chce. A potom mu jeden po druhom porozumeli, videl im to na tvárach.
- Nie, - zaškrípal zubami Benz. - To je - nemožné.
Crayne dôrazne pokýval hlavou. - Nariadia nám to a my pekne pôjdeme. Rozkaz je rozkaz.
- Budeme sa musieť aj usmievať? - spýtal sa Addison. - Usmievať ako sprostí?
- Nie, - povedal generál Toad pomaly, veľká hrčovitá hlava na dlhom krku sa mu chvela, akoby množstvo vyznamenaní pod naškrobeným golierikom sčasti potláčalo jeho identitu.
- Nemáte sa usmievať, práve naopak, musíte sa tváriť, akoby ste prežívali ten najhlbší zármutok. Musíte sa prispôsobiť všeobecnému národnému smútku.
- To bude teda ťažká úloha, - povedal Crayne.
Ruský chrononaut nereagoval, jeho úzka špicatá tvár so slúchadlami, do ktorých mu tlmočili, vyjadrovala napätý záujem.
- Národ, - povedal generál Toad, - sa o tom, že ste medzi nami, dozvie z krátkeho záberu: kamery všetkých hlavných televíznych spoločností sa na vás bez upozornenia zamerajú a jednotliví komentátori sú inštruovaní, aby svojim divákom povedali čosi ako... - Vytiahol stránku so strojopisným textom, nasadil si okuliare, odkašlal si a pokračoval:
- "Kamery sa zamerali na tri postavy, ktoré sedia v štvrtom aute. Neviem ich však celkom dobre rozoznať. Vám sa to darí?" - Generál Toad odložil papier. - V tej chvíli položia svojim kolegom niekoľko improvizovaných otázok. Napokon zvolajú: "Hej, Roger," alebo Walter či Ned, podľa toho, kto tam bude, podľa jednotlivých televíznych spoločností...
- Alebo Bili, - povedal Crayne. - V prípade, že to bude spoločnosť Bufonidae, hen z bažín.
Generál Toad si ho nevšímal. - Jeden po druhom vykríknu: "Hej, Roger, mám dojem, že vidíme našich tempunautov! Má to znamenať, že určité ťažkosti..." A potom kolega komentátor trochu pochmúrnejším hlasom povie: "Myslím, David," alebo Henry či Pete, Ralph, nech je to ktokoľvek, "že sme sa stali svedkami toho, ako ľudstvo po prvý raz na vlastné oči vidí niečo, čo technici nazývajú kritické časové pásmo. Na rozdiel od toho, čo by sme si mohli myslieť na prvý pohľad, toto nie sú

- opakujem nie sú - naši traja statoční tempunauti ako takí, ako by sme ich mohli normálne vnímať, pravdepodobnejšie je to, že naše kamery ich zastihli vo chvíli, keď sa dočasne zastavili na svojej púti do budúcnosti, ktorá - ako sme mohli spočiatku opodstatnene dúfať - sa umiesti do kontinuitného časového pásma trvajúceho odteraz zhruba sto rokov... ale zdá sa, že majú určitý predstih a momentálne sa nachádzajú tu v tomto okamihu, ktorý je samozrejme, ako vieme, našou súčasnosťou."

Addison Doug zavrel oči a pomyslel si, že Crayne sa ho teraz určite spýta, či ho môžu kamery snímať s balónikom v ruke, ako líže cukrovú vatu. Tuším nám z toho začína všetkým šibať. A potom sa sám seba spýtal - koľko ráz sme už zažili túto idiotskú premenu?

Nemôžem to dokázať, pomyslel si unavene, ale viem, že mám pravdu. Už veľa ráz sme tu sedeli, dávali dokopy toto smiešne divadlo, počúvali spory. Striaslo ho. Všetky tieto nezmyselné slová...

- Čo je? - spýtal sa Benz naliehavo.

Sovietsky chrononaut po prvý raz prehovoril.

- Aký je maximálny interval KČP pre váš trojčlenný tím? A koľko percent ste z neho už vyčerpali?

Po chvíli mlčania Crayne povedal:

- Informovali nás o tom skôr, ako sme sem dnes prišli. Využili sme už asi polovicu nášho celkového maximálneho KČP.

- Akokoľvek, - zahučal generál Toad, - zvolili sme Deň národného smútku tak, aby pripadol na obdobie, ktoré im podľa našich prepočtov ostáva z KČP. Preto je potrebné, aby sme urýchlili pitvu a ostatné súdne procedúry, ale z hľadiska verejnosti...

Pitva, pomyslel si Addison Doug a opäť ho striaslo, tentoraz si však už svoje myšlienky nemohol nechať len pre seba a ozval sa:

- Prečo nemôžeme odložiť toto nezmyselné stretnutie na neskôr a zájsť na patológiu, aby sme si pozreli niekoľko kúskov tkaniva - zväčšených a vo farbe, možno nám zíde na um pár zásadných koncepcií, ktoré pomôžu lekárskej vede nájsť vysvetlenie. Vysvetlenie - presne to potrebujeme. Vysvetlenie problémov, ktoré dosiaľ nejestvovali; samotnými problémami sa môžeme zaoberať neskôr, - odmlčal sa.

- Kto je za?

- Nerád by som si na monitore obzeral vlastnú slezinu, - ozval sa Benz. - Zúčastním sa na slávnostnom pohrebe, ale nechystám sa na vlastnú pitvu.

- Môžeš rozdávať smútočným hosťom popri ceste mikroskopické ružové kúsky vlastných vnútorností, - uškrnul sa Crayne. - Mohli by každého z nás vystrojiť frajerským vakom, však, generál? Mohli by sme rozhadzovať kúsky tkaniva ako konfety. Myslím, že by sme sa pri tom mali usmievať.

- Preskúmal som všetky záznamy týkajúce sa usmievania, - povedal generál Toad, listujúc v objemnom fascikli pred sebou. - Podľa všeobecnej mienky politikov je úsmev v rozpore s národným cítením, preto si treba celú záležitosť dôkladne premyslieť. Pokiaľ ide o vašu účasť na procedúrach spojených s pitvou, ktorú práve vykonávajú špecialisti...

- Musíme im chýbať, keď sedíme tu, - povedal Crayne Addisonovi Dougovi. - Ja vždy niekde chýbam.

Addison si ho nevšímal, obrátil sa k sovietskemu chrononautovi.

- Dôstojník N. Gauki, - povedal do mikrofónu, ktorý sa mu hompáľal vo výške pŕs, - čo je podľa vášho názoru najväčšou hrozbou pre cestovateľa v čase? Nebezpečenstvo, že pri návrate dôjde k implózii zavinenej prekrytím, ako sa to stalo v prípade nášho letu? Alebo vám a vášmu kolegovi počas krátkeho, ale veľmi úspešného letu v čase robila starosti nejaká iná traumatická utkvelá predstava?

N. Gauki po krátkej pauze odpovedal:

- S R. Pleniom sme si niekoľkokrát informatívne vymieňali názory. Nazdávam sa teda, že môžem hovoriť za oboch, ak v odpovedi na vašu otázku zdôrazním, že sme mali ustavičný strach, aby sme sa nechtiac neocitli v uzavretej časovej slučke, z ktorej už niet úniku.

- Budete sa tejto výpovede držať? - spýtal sa Addison Doug.

- Áno, pán Oug, - chrononaut vážne prikývol.
Addisona Douga sa zmocnil strach, aký ešte nikdy nezažil. Bezradne sa obrátil k Benzovi a zamrmlal: - Dočerta.
Vymenili si pohľady.
- Nechcem veriť, že sa stalo presne toto, - povedal tlmeným hlasom Benz Dougovi a položil mu ruku na plece; silne mu ho stisol, bol to prejav priateľstva. - Jednoducho sme mali pri návrate implóziu, a hotovo. Nič si z toho nerob.
- Môžeme to už ukončiť? - spýtal sa Addison Doug zachrípnutým, priduseným hlasom a napoly sa zdvihol z kresla. Mal pocit, že sa naňho miestnosť a ľudia v nej navalili, dusia ho. Klaustrofóbia, uvedomil si. Ako keď som bol na základnej škole. Na našich vyučovacích strojoch sa raz zjavil bleskový test a ja som pochopil, že ho nezvládnem. - Prosím, - povedal jednoducho a už medzitým vstal. Všetci naňho hľadeli, každý s iným výrazom tváre. Tvár Rusa vyjadrovala jednoznačný súcit, sprevádzaný ustaranosťou. Addison si želal iba jedno... - Chcem ísť domov, - povedal a mal z toho hlúpy pocit.
Opil sa. Bolo neskoro večer, sedeli v bare na Hollywoodskom bulvári, Merry Lou bola našťastie s ním a on sa výborne bavil. Aspoň mu to všetci dokola hovorili. Pritisol sa k Merry Lou a povedal:
- Veľká životná jednota, najvyššia jednota a najvyšší životný zmysel je muž a žena. Ich absolútna jednota, nemám pravdu?
- Viem, - povedala Merry Lou. - Učili sme sa to v škole.
Ten večer bola Merry Lou na jeho želanie malým svetlovlasým dievčatkom, mala oblečené ružové zvonové nohavice, topánky na vysokom opätku a blúzku s veľkým otvorom na bruchu. Ešte predtým mala v pupku zasadený kúsok lazuritu, ale na večeri u Ting Hoa jej vypadol a kamsi sa zakotúľal. Majiteľ reštaurácie sľúbil, že ho pohľadá, ale Merry Lou bola odvtedy mrzutá. Povedala, že je to predzvesť. Ale čoho, to si nechala pre seba. Alebo si nevedel spomenúť; možno mu aj povedala, čo mala na mysli, ale on na to zabudol.
Elegantný mladý černoch pri vedľajšom stole, s afroúčesom, pásikavou vestou a nápadnou červenou kravatou, Addisona už dlhšiu chvíľu pozorne sledoval. Zjavne chcel podísť k ich stolu, ale nenazbieral v sebe dosť odvahy; zatiaľ naňho teda len uprene hľadel.
- Mala si niekedy ten pocit, - spýtal sa Addison Merry Lou, - že presne vieš, čo sa má stať? Čo kto v nasledujúcej chvíli povie? Od slova doslova? Až po najmenší detail? Ako keby to už človek všetko raz zažil?
- Každému sa to zavše stane, - ozvala sa Merry Lou. Popíjala koktail z vodky a rajčinovej šťavy.
Černoch sa zdvihol a vykročil smerom k ich stolu. Zastal vedľa Addisona. - Prepáčte, že vás obťažujem, pane.
Addison sa pozrel na Merry Lou. - Teraz určite povie "Nepoznám vás odniekiaľ"? Nevidel som vás v televízii?"
- Presne to som mal na jazyku, - usmial sa černoch.
- Určite ste moju fotografiu videli na štyridsiatej šiestej strane najnovšieho čísla týždenníka TIME, v rubrike venovanej novým lekárskym objavom. Som všeobecný lekár z malého mesta v Iowe, ktorého na výslnie slávy vyniesol objav všeobecne a ľahko použiteľnej liečebnej metódy zaručujúcej večný život. Niekoľko veľkých farmaceutických koncernov sa už uchádza o moju očkovaciu látku.
- Tak tam som asi videl vašu tvár, - povedal černoch, ale nezdalo sa, že by ho to presvedčilo. Nevyzeral ani na to, že je opitý; sústredene si Addisona Douga premeriaval. - Môžem si k vám a vašej dáme prisadnúť?
- Samozrejme, - povedal Addison Doug. Už si všimol, že muž drží v ruke identifikačnú kartu agenta bezpečnostnej služby Spojených štátov, ktorá mala celý projekt od začiatku na starosti.
- Pán Doug, - povedal agent, keď si sadol vedľa Addisona. - Nemali by ste sa tu takto rozkrikovať. Keď som vás spoznal ja, môže sa to podariť aj dakomu inému, a ten si to nenechá pre seba. Až do Dňa národného smútku je všetko tajné. Tým, že ste tu, porušujete federálne zákony, uvedomujete si to? Mal by som vás odtiaľto vytiahnuť. Sme však v chúlostivej situácii, nechcem urobiť niečo nepremyslené a vyvolať

škandál. Kde sú vaši dvaja kolegovia?
- U mňa, - ozvala sa Merry Lou. Zjavne si nevšimla agentov preukaz.
- Počúvajte, - povedala mu ostro, - prečo nezmiznete? Môj manžel má za sebou strašný zážitok a toto je preňho jediná možnosť, ako sa uvoľniť.
Addison pozrel na muža:
- Vedel som, čo chcete povedať ešte skôr, ako ste sem prišli.
Od slova do slova, pomyslel si. Mám pravdu a mýli sa Benz, toto sa bude diať stále, toto opakovanie.
- Možno, - povedal agent, - sa mi podarí vás prehovoriť, aby ste išli do bytu slečny Hawkinsovej dobrovoľne. Práve som dostal správu... - dotkol sa maličkého slúchadla v pravom uchu. - Prišla pred niekoľkými minútami, vraj ak vás nájdeme, máme vám ju odovzdať, je označená ako súrna. Na zvyškoch štartovacej rampy... Prehŕňajú sa tam v troskách, viete o tom?
- Viem, - povedal Addison.
- Nazdávajú sa, že našli prvý oporný bod. Jeden z vás čosi prepašoval do rakety. Z kritického časového pásma, okrem toho, čo ste si vzali. Porušili ste všetko, čomu vás pri výcviku učili.

- Môžem vám položiť jednu otázku? - spýtal sa Addison Doug.
- Povedzme, že ma niekto zbadá. Povedzme, že ma niekto spozná. Čo sa stane?
- Verejnosť je presvedčená o tom, že hoci sa návrat nevydaril, let v čase, prvý americký pokus o prekonanie časovej bariéry, bol úspešný. Traja americkí tempunauti boli vyhodení sto rokov do budúcnosti - približne dva razy ďalej ako pri minuloročnom sovietskom lete. Menej ich bude šokovať, keď zistia, že to bol iba týždeň, ak uveria, že vy traja ste sa zámerne rozhodli vrátiť do tohto časového pásma, pretože sa chcete zúčastniť, fakticky sa musíte zúčastniť...
- Chceli sme sa zúčastniť na smútočnom obrade, - prerušil ho Addison. - Dvakrát.
- Zatiahli vás do dramatického a smutného predstavenia s vlastným pohrebom, budete tam v zábere pohotových televíznych štábov všetkých hlavných staníc. Skutočne, pán Doug, nato, aby sme zachránili túto zúfalú situáciu, sa vynaložilo strašne veľa financií a úsilia na najvyššej úrovni, dôverujte nám, verte mi. Bude to tak pre verejnosť lepšie, čo je životne dôležité, ak sa máme ešte raz v budúcnosti podujať na americký let v čase. Napokon, práve to všetci chceme.
Addison Doug sa naňho zahľadel. - Čo chceme?
Agent, ktorý bol trochu v rozpakoch, povedal:
- Podnikať ďalšie lety v čase. Taký, ako bol ten váš. Žiaľ, vy sa na ňom už nebudete môcť zúčastniť kvôli tej tragickej implózii a vašej smrti. Ďalší tempunauti sa však...
- Čo chceme? Myslíte si, že je to presne to, čo chceme? - Addison zvýšil hlas. Ľudia pri susedných stoloch sa začali obzerať.
- Samozrejme, - povedal nervózne agent. - A nezvyšujte hlas.
- Prepáčte, - ozval sa Addison. - Chcem so všetkým skoncovať, navždy. Chcem ležať v zemi, v prachu, ako ostatní. Nechcem už vidieť ďalšie letá - vždy to isté leto.
- Keď človek vidí jedno, akoby videl všetky, - povedala hysterický Merry Lou. - Myslím, že má pravdu, Addi; musíme odtiaľto vypadnúť. Už máš dosť vypité, je neskoro, a ešte táto správa o...
Addison vybuchol. - Čo sme priniesli naspäť? Koľko je toho?
- Predbežné analýzy ukazujú, že do priestoru modulu určeného pre let v čase niekto naložil prístroje vážiace asi 45 kilogramov, ktoré mali letieť pohľad myslieť, toto nie sú - opakujem nie sú naši traja odvážni tempunauti ako takí, ako by sme ich mohli normálne vnímať...
- Už mi to dochádza, Everett, - vzrušene ho prerušil Cassidy, keďže na oficiálnom dokumente stálo CASSIDY BRANTONOVI VZRUŠENE SKOČÍ DO REČI. - Naši traja tempunauti práve dočasne prerušili svoje historické putovanie do budúcnosti, ktoré, ako dúfame, bude odteraz trvať v asi storočnom časovom rozpätí. Zdá sa, že ochromujúci bôľ

a dramatickosť neočakávaného dňa pohrebu spôsobila ich...
- Prepáč, že ťa prerušujem, Henry,- povedal Everett Branton, - ale sprievod sa práve zastavil na svojej pomalej púti, a tak si myslím, že by sme sa mohli pokúsiť...
- Nie! - takmer vykríkol Cassidy, lebo mu práve podali narýchlo načarbaný lístok, na ktorom čítal: "Nerobiť s t-nautmi interview. Súrne. Pôvodné inštrukcie neplatné." - Myslím, že sa nám nepodarí...
- pokračoval, - ani krátko pozhovárať sa s tempunautmi Benzom, Craynom a Dougom, ako si dúfal, Everett. Ako sme napokon dúfali všetci. - Zúrivo ukazoval, aby tyč s mikrofónom, ktorú už v očakávaní pristrčili k stojacemu cadillacu, odpratali. Cassidy divo kýval na zvukového technika a jeho asistenta.
Keď si Addison Doug všimol, že sa nad nimi kýve mikrofón pripevnený na tyči, vstal zo zadného sedadla otvoreného caddillacu. Cassidy zaúpel. Ten chlap chce hovoriť, uvedomil si. On nemá nové inštrukcie? Prečo som jediný, ku komu sa dostali? Zvukári ostatných televíznych staníc s mikrofónmi na "šibeniciach" i "pohybliví" rozhlasoví reportéri sa rozbehli, aby otrčili svoje prístroje pod nos tromtempunautom, predovšetkým Addisonovi Dougovi. Doug sa už rozhovoril, odpovedal na otázku, ktorú vykríkol nejaký reportér. Cassidy mal vypnutý mikrofón, a preto nepočul otázku, ani Dougovu odpoveď. Váhavo ukázal svojmu technikovi, aby ho zapol.
- ...predtým, - hovoril Doug zvýšeným hlasom.
- Ako to myslíte "toto všetko sa už stalo"? - spýtal sa rozhlasový reportér, stojaci hneď vedľa auta.
- Myslím to tak, - hovoril americký tempunaut Addison Doug a tvár mu od napätia očervenela, - že som už stál na tomto mieste a hovoril to isté znovu a znovu, všetci ste nekonečne veľa ráz boli svedkami tohto pohrebného sprievodu a našej smrti pri návrate. Sme v uzavretej časovej slučke, z ktorej sa musíme vymaniť.
- Hľadáte, - zamrmlal iný reportér, obracajúc sa na Addisona Douga,
- riešenie, ktoré by vám v retrospektíve katastrofy s implóziou umožnilo návrat do minulosti, skorigovať zlyhanie a predísť tak tragédii, čo vás stála - či lepšie povedané, čo vás troch bude stáť životy?
- Práve o to sa pokúšame, - povedal tempunaut Benz.
- Usilujeme sa odhaliť príčinu násilnej implózie a ešte pred návratom ju vylúčiť, - dodal súhlasne tempunaut Crayne. - Už sme sa dozvedeli, že z neznámych príčin sa na palube nachádzalo takmer päťdesiat kilogramov rozličných súčiastok z motora volkswagena; valce, hlava...
To je strašné, pomyslel si Cassidy. - To je fantastické! - povedal nahlas do svojho mikrofónu. - Americkí tempunauti, ktorí už tragicky zahynuli, s rozhodnosťou, čo môže vyvierať len z tvrdého tréningu a disciplíny, akej boli podriadení - a ktorej sme sa kedysi čudovali, ale jej opodstatnenosť práve dnes uznávame - už analyzovali zlyhanie, za ktoré zjavne zaplatili vlastnými životmi, a pustili sa do prácneho procesu skúmania a eliminovania príčin vlastného omylu, takže sa budú môcť vrátiť na pôvodnú štartovaciu dráhu a absolvovať návrat bez nehody.
- Človek len musí žasnúť nad tým, - mrmlal Branton do éteru a do svojich odposluchových slúchadiel, - aké budú dôsledky podobnej úpravy blízkej minulosti. Ak pri zostupe neimplodujú a nezahynú, potom sa im... vieš, Henry, je to pre mňa priveľmi zložité, všetky tieto časové paradoxy, na ktoré nás doktor Fein v špeciálnom laboratóriu v Pasadene tak často a tak výrečne upozorňoval.
Tempunaut Addison Doug teraz do všetkých dostupných mikrofónov trochu tichšie hovoril:
- Nepotrebujeme vylúčiť príčinu implózie, ktorá nastala pri návrate. Naším jediným východiskom z tejto pasce je smrť. Smrť je jediným možným riešením. Pre všetkých troch. - Procesia cadillacov sa opäť pohla, a tak nemohol pokračovať.
Henry Cassidy okamžite vypol mikrofón a pozrel na svojho asistenta :
- Čo mu preskočilo?
- Ak sa uzavretá časová slučka, nanešťastie, skutočne nepremietla do

jeho ľudskej podstaty.
- Generál, - ozval sa Addison Doug, - používa slová, ktorým sám nerozumie.
- Skúmal som niekoľko problémov, s ktorými som dosiaľ nebol oboznámený, - povedal generál Toad. - Odborné psychiatrické termíny... Viem, čo znamenajú.
Benz sa otočil k Addisonovi Dougovi:
- Odkiaľ si vzal všetky tie súčiastky na volkswagen, Addi?
- Zatiaľ ich nemám, - povedal mu Addison Doug.
- Zrejme vzal prvé haraburdy, čo sa mu dostali do rúk, - povedal Crayne. - Zohnal to predtým, ako sme sa vydali späť.
- Ako sa vydáme späť, - opravil ho Addison Doug.
- Tu sú vaše inštrukcie, - zamiešal sa do ich debaty generál Toad.
- V nijakom prípade sa nesmiete počas návratu pokúsiť spôsobiť deštrukciu, implóziu alebo zlyhanie; nesmiete si naložiť nijakú nadváhu, ani použiť dáku inú metódu, ktorá by vám zišla na um. Ste povinní vrátiť sa podľa časového rozpisu a budete opakovať predchádzajúce simulácie. To sa týka predovšetkým vás, pán Doug.
Telefón vedľa jeho pravej ruky zabzučal. Zamračil sa a zdvihol slúchadlo. Po niekoľkých minútach sa na jeho tvári zjavil ešte zachmúrenejší výraz a napokon tresol slúchadlom.
- Váš návrh neprešiel? - pozrel sa naňho doktor Fein spýtavo.
- Nie, - povedal generál Toad. - A v tejto chvíli musím povedať, že som osobne rád, lebo moje rozhodnutie nebolo pre vás veľmi príjemné.
- Takže pri návrate môžeme spôsobiť implóziu? - spýtal sa po krátkej pauze Benz.
- Rozhodnutie je teraz na vás troch, - povedal generál Toad. - Veď ide o vaše životy. Rozhodnutie bolo ponechané celkom na vás. Môžete si vybrať. Ak ste presvedčení, že sa nachádzate v uzavretej časovej slučke, a ak veríte, že silná implózia pri zostupe ju zničí...
Odmlčal sa, keď sa zdvihol tempunaut Doug.
- Idete nám urobiť ďalšiu prednášku, Doug?
- Chcel som sa len poďakovať všetkým zúčastneným, - povedal Addison Doug, - za to, že nechali rozhodnutie na nás.

S uštvanou a vyčerpanou tvárou sa poobzeral po všetkých, čo sedeli pri stole. - Naozaj si to cením.
- Viete, - povedal pomaly Benz, - ak pri návrate vybuchneme, neviem, či naše šance preraziť uzavretú časovú slučku vzrastú. Naozaj je to tak, Doug.
- Nebude to platiť v prípade, ak všetci zahynieme, - namietol Crayne.
- Súhlasíš s Addim? - spýtal sa Benz.
- Smrť je smrť, - povedal Crayne. - Už som nad tým uvažoval. Aká je iná pravdepodobnejšia cesta z tejto situácie ako naša smrť? Poznáš inú možnosť?
- Možno sa v časovej slučke nenachádzate, - namietol doktor Fein.
- Ale môžeme sa v nej nachádzať, - povedal Crayne.
Doug ešte stál, obrátil sa na Crayna a Benza.
- Môžem sa pri rozhodovaní poradiť aj s Merry Lou?
- Prečo? - pozrel naňho Benz.
- Už neviem celkom triezvo uvažovať, - povedal Doug. - Merry Lou mi vždy pomohla, spolieham sa na ňu.
- Samozrejme, - povedal Crayne. Aj Benz prikývol.
Generál Toad so stoickým pokojom pozrel na náramkové hodinky a povedal:
- Gentlemani, týmto by sme mohli našu diskusiu uzavrieť.
Sovietsky chrononaut si zložil slúchadlá s mikrofónom a podišiel k trom americkým tempunautom, načiahol k nim ruku; hovoril niečo po rusky, ale nikto z trojice mu nerozumel. Zachmúrene sa pohli k východu, všetci traja sa držali pokope.

- Podľa mňa si sa zbláznil, Addi, - povedal Benz. - Ale zdá sa, že som momentálne v menšine.
- Ak má pravdu, - odpovedal mu Crayne, - ak - jedna k biliónu - sa donekonečna moceme v kruhu, bude to oprávnené.
- Môžeme ísť k Merry Lou? - spýtal sa Addison Doug. - K nej domov?
- Čaká nás vonku, - povedal Crayne.
Generál Toad, ktorý sa usiloval nestratiť troch tempunautov z očí, sa im prihovoril:
- Viete, o všetkom rozhodla reakcia verejnosti na to, ako ste vy, Doug, vyzerali a ako ste sa správali na pohrebnom obrade. Členovia Rady národnej bezpečnosti prišli k záveru, že verejnosť bude mať väčšiu istotu, ak sa to pre vás troch všetko uzavrie. Bude pre ňu väčším uľahčením, ak sa dozvie, že sa vaša výprava skončila. Nemá zmysel projekt zachraňovať a pokúšať sa o bezchybný návrat. Nazdávam sa, že ste na ľudí urobili hlboký dojem, Doug. To vaše skučanie... - Odišiel a nechal troch tempunautov osamote.
- Vykašli sa naňho, - povedal Crayne Addisonovi Dougovi. - Zabudni na podobné typy. Urobíme, čo máme urobiť.
- Merry Lou mi to vysvetlí, - povedal Doug. - Ona už vie, čo urobiť, čo je správne.
- Idem po ňu, - ozval sa Crayne, - a potom môžeme všetci štyria niekam vyraziť, môžeme ísť k nej domov a rozhodnúť sa, čo robiť. Súhlasíte?
- Vďaka, - prikývol Addison Doug; bezradne sa okolo seba obzeral, hľadal ju. Možno je vo vedľajšej miestnosti, určite je niekde blízko.
- Cením si to.
Benz a Crayne na seba pozreli. Všimol si ich pohľady, ale nevedel, čo majú znamenať. Vedel len jedno - potrebuje niekoho, najlepšie Merry Lou, kto by mu pomohol zorientovať sa v situácii. A nájsť definitívny spôsob, ako sa z toho všetkého dostať.
Merry Lou ich viezla na sever od Los Angeles v superrýchlom pruhu autostrády smerom na Venturu a ďalej do vnútrozemia na Ojai. Za jazdy sa zhovárali málo. Merry Lou šoférovala dobre, ako vždy. Addison Doug sa o ňu jemne opieral, uvoľnil sa, pociťoval čosi ako stav dočasného prímeria.
- Nie je nič lepšie, ako keď ťa vezie kočka, - ozval sa po mnohých míľach mlčania Crayne.
- Je to taký aristokratický pocit, - zahundral Benz, - keď šoféruje žena. Akoby sme boli šľachtou, čo má osobnú šoférku.
- Až kým do niečoho nenarazí. Do niečoho veľkého a pomalého, - povedala Merry Lou.
- Keď si ma videla vliecť sa k tvojmu domu... vtedy, po tých sekvojových okruhliakoch... Na čo si myslela? Povedz, ale pravdu.
- Vyzeral si, - povedalo dievča, - akoby si tade šiel už veľakrát. Bol si vyčerpaný a zdalo sa, že už-už padneš mŕtvy. Mala som pocit, že si v koncoch, - zháčila sa. - Prepáč, ale presne tak si vyzeral, Addi. Pomyslela som si, že pridobre poznáš cestu.
- Ako keby som tade šiel už veľakrát.
- Áno, - povedala.
- Takže si za implóziu, - pozrel na ňu Addison Doug.
- Nuž...
- Buď ku mne úprimná, - povedal.
- Pozri sa za zadné sedadlo. Je tam na podlahe škatuľa.
S baterkou, ktorú vzali z priehradky na palubnej doske, si traja muži škatuľu prezreli. Addison Doug zbadal jej obsah a zmocnil a ho strach. Vnútri ležali súčiastky z volkswagena, zhrdzavené a opotrebované. Boli ešte od oleja.
- Vzala som ich zo skládky servisu zahraničných áut neďaleko miesta, kde bývam, - povedala Merry Lou. - Cestou do Pasadeny. Bolo to prvé haraburdie, čo som zazrela a čo vyzeralo dostatočne ťažké. Počula som, ako v televízii pred štartom hovorili, že čokoľvek nad dvadsaťpäť kilogramov...
- To bude stačiť, - povedal Addison Doug. - To stačilo.

- Takže nemá zmysel ísť k vám domov, - ozval sa Crayne. - Je rozhodnuté. Môžeme rovno vyraziť smerom na juh, k modulu. A rozbehnúť procedúru nevyhnutnú na to, aby sme sa vymanili z KČP! A potom návrat, - hlas mal pevný a vyrovnaný. - Ďakujem vám za vašu voľbu, slečna Hawkinsová.
- Všetci ste takí unavení, - povedala.
- Ja nie som, - ozval sa Benz. - Som rozzúrený. Ako čert.
- Na mňa? - spýtal sa Addison Doug.
- Neviem, - povedal Benz. - Ako čert...
Potom upadol do zadumaného mlčania. Nahrbený, rozladený a ľahostajný. Od ostatných v aute sa odtiahol čo najďalej.
Na najbližšej mimoúrovňovej križovatke Merry Lou stočila auto na juh. Zdalo sa, že ju naplnil pocit slobody. Z Addisona Douga spadla časť bremena, únava sa už strácala.
Všetkým trom sa na zápästí náhle rozozvučal poplachový prijímač, strhli sa.
- Čo to znamená? - spýtala sa Merry Lou a ubrala plyn.
- Musíme sa čo najskôr telefonicky spojiť s generálom Toadom,
- povedal Crayne. Ukázal dopredu. - Pred nami je benzínová pumpa, choďte na najbližší výjazd z autostrády, slečna Hawkinsová. Môžeme odtiaľ zavolať.
O niekoľko minút neskôr Merry Lou zastavila pri búdke s telefónom.
- Dúfam, že to nie sú dáke zlé správy.
- Budem hovoriť prvý, - Doug vystúpil z auta. Zlé správy, pomyslel si so strojeným pobavením. Aké? Meravo vykročil k telefónnej búdke, vstúpil do nej, zavrel za sebou dvere, vhodil do automatu desaťcentovú mincu a vy krúti l číslo stanice, na ktorú sa dalo zo všetkých kútov krajiny volať bez medzimestského poplatku.
- Mám pre vás dôležitú správu! - povedal mu generál Toad, keď ho operátor prepojil. - Ako dobre, že sme vás zohnali. Vydržte, chcem, aby vám to povedal osobne doktor Fein. Zrejme ste náchylnejší veriť skôr jemu ako mne.
Počul niekoľko cvaknutí a potom ostrý, precízny, vedecký hlas doktora Feina, zosilnený naliehavosťou.
- Aké zlé správy pre nás máte? - spýtal sa Addison Doug.
- Prečo by mali byť zlé? - odporoval doktor Fein. - Od nášho rozhovoru som robil zložité výpočty, a zdá sa - chcem tým povedať, je štatisticky možné, ale s určitosťou nepreverené - že máte pravdu, Addison. Nachádzate sa v uzavretej časovej slučke.
Addison Doug si trhane vydýchol. Ty všivák mizerný, pomyslel si. Zrejme si to vedel od začiatku.
- Nech je to akokoľvek, - povedal doktor Fein vzrušene, trochu sa zajachtával, - zároveň som vyrátal - výpočty sme robili viacerí, predovšetkým pomocou komputera - že najpravdepodobnejšie sa slučka zachová vtedy, keď dôjde pri návrate k implózii. Rozumiete mi, Addison? Ak si naložíte všetky tie hrdzavé súčiastky z volkswagena na palubu a implodujete, vaša štatistická šanca, že navždy uzavriete slučku, je väčšia ako v prípade, že jednoducho uskutočníte úspešný a bezchybný návrat.
Addison Doug mlčal.
- Addi, naozaj - a toto je to najdôležitejšie, čo musím zdôrazniť
- implózia pri návrate, najmä taká silná, akú si predstavujeme... dochádza vám to, Addi? Rozumiete mi? Prekristapána, Addi? Prakticky to zaručuje uzavretie ničím neporušenej slučky, presne takej, aká vám ustavične chodila po rozume. Presne takej, akej sme sa od začiatku obávali.
Ticho.
- Addi? Ste tam?
- Chcem umrieť, - povedal Addison Doug.
- To je len únava z časovej slučky. Bohvie, koľko ráz ste si to už museli zopakovať...
- Nie, - povedal bezmyšlienkovite a chystal sa zložiť.
- Dajte mi k telefónu Benza a Crayna, - skríkol náhlivo doktor Fein.
- Prosím vás, skôr ako začnete s návratom. Chcem hovoriť predovšet-

kým s Benzom. Prosím vás, Addison. V ich záujme, vaša takmer úplná vyčerpanosť...
Doug zložil slúchadlo a pokojne vyšiel z búdky.
Posadil sa naspäť do auta. Začul, že poplachové prijímače jeho dvoch kolegov stále bzučia.
- Generál Toad povedal, že automatický volací kód bude vaše dva prijímače ešte chvíľu aktivovať, - povedal a zavrel za sebou dvere.
- Poďme ďalej, Lou.
- Nechcel sa s nami rozprávať? - spýtal sa Benz.
- Generál Toad nám chcel len oznámiť, že pre nás chystá malú pozornosť. Zápis do Kongresovej listiny cti alebo dáku podobnú somarinu. Patrí ktomu zvláštna medaila, ktorou ešte nikoho nevyznamenali. Dostaneme ju in memoriam.
- Dopekla, veď to je jediný spôsob, ako ju môžeme dostať, - rozčúlil sa Crayne.
Merry Lou naštartovala a rozplakala sa.
- Keď budeme mať všetko za sebou, - povedal Crayne po krátkom mlčaní, keď sa skackavo vrátili na autostrádu, - mnohým ľuďom spadne kameň zo srdca.
Už to nepotrvá dlho, prisvedčil mu v duchu Addison Doug.
Poplachové prijímače na ich zápästiach ešte stále vydávali klesajúce a stúpajúce bzučanie.
- Chcú nás tým zvukom ukonať, - povedal Addison Doug. - Tie ich oficiálne telefonáty nás len unavujú.

Ostatní v aute sa k nemu obrátili, spýtavo sa naňho zahľadeli a v ich pohľadoch sa stiesnenosť miešala so zmätkom.
- Ach, - ozval sa Crayne, - tieto automatické volacie kódy sú naozaj otravné.
Jeho hlas znel unavene. Je na tom tak ako ja, pomyslel si Addison Doug. A nálada sa mu zlepšila. To dokazuje, že mal pravdu.
Na predné sklo dopadli veľké dažďové kvapky, začalo pršať. Aj to ho potešilo. Pripomenulo mu to najpovznášajúcejšiu skúsenosť, akú za svoj krátky život zažil: pohrebný sprievod pomaly sa posúvajúci po Pennsylvánskej avenue, rakvy zahalené vlajkami. Zavrel oči, zaklonil sa dozadu a konečne sa cítil dobre. A opäť okolo seba počul ľudí spojených spoločným žiaľom. V duchu zatúžil po kongresovej medaile. Za vyčerpanosť, pomyslel si. Medaila za únavu.
V duchu sa videl na mnohých pohrebných sprievodoch a pri mnohých smrtiach. Ale v skutočnosti to bola len jedna smrť a jeden pohreb. Autá pomaly sa sunúce ulicou v Dallase, potom doktor King... Videl sám seba, ako sa stále znova a znova vracia, v uzavretom cykle vlastného života, ku Dňu národného smútku, na ktorý nemôže on a ani oni zabudnúť. Bude tam, aj oni tam vždy budú, tá udalosť sa bude opakovať, a všetci spolu sa ta budú vracať znovu a znovu, naveky. Na to isté miesto, do tej istej chvíle. K udalosti, ktorá pre všetkých bola tá najvýznamnejšia.
Toto je jeho dar im trom, ľuďom, krajine. Venoval svetu toto fantastické bremeno. Strašný a vyčerpávajúci zázrak večného života.